Bruken av M365 i skole – og personvernet

04/08/2025

Bruken av M365 innenfor skole og personvernet. Illustrasjon laget av Microsoft Copilot (KI).

I min ordinære blogg har jeg publisert et innlegg som omhandler **skolebruk og kommunal bruk av Microsoft 365** (M365), knyttet opp mot **personvernet (GDPR), informasjonssikkerheten** og **tenant-oppsett**. Jeg skriver en del generelt om **personvern og informasjonssikkerhet**, og i tillegg er jeg blant annet innom **tenant-problematikken**, **behandlingsprotokoller, risikovurderinger** (ROS) og **personvernkonsekvensvurderinger** (DPIA). Underveis har det også kommet til noen betraktninger rundt behovet for digital suverenitet (for Norge og Europa) og farene med vår store avhengighet av amerikanske teknologi-giganter.

Innlegget jeg henviser til i hovedbloggen min hadde **opprinnelig tittelen «Nasjonal DPIA for Microsoft 365»**, ettersom planen var å dele **lærdommer og erfaringer** fra deltakelsen i KS-prosjektet. Etter at jeg nå er **satt på sidelinjen** (ufrivillig trådt ut, blitt fristilt) i det nasjonale prosjektarbeidet, har jeg **endret tittelen til en mer generell variant: «M365 i skolen – personvern og informasjonssikkerhet»**. En alternativ (men altfor lang) tittel kunne vært: «Mine tanker og vurderinger rundt oppsett av Microsoft 365-tenanter – og litt generelt om personvern og informasjonssikkerhet – i kommunal sektor, med særlig fokus på skole». Siden jeg ikke lenger deltar i prosjektet, vil innlegget ikke ha hovedfokus på DPIA-delen i KS/SkoleSec-arbeidet.

M365 inkludert skytjenester (og KI?) er i utstrakt bruk innenfor norsk skole, og dette medfører en del **utfordringer for personvernet til den sårbare elevgruppa**. Barnas personvern innenfor skole er til tider under stort press på grunn av den utstrakte **digitaliseringen** og den digitale transformasjonen. Ukritisk innføring av nye digitale læringsverktøy går / kan gå på bekostning av personvernet til elevene. **Manglende kunnskap og bevissthet** hos ansvarlige kan føre til utilstrekkelig beskyttelse av elevenes personopplysninger, noe som øker risikoen for at opplysningene blant annet blir **utnyttet til kommersielle formål**.

Lenken til hovedinnlegget mitt er altså:

- blogg.brr.no: M365 i skolen – personvern og informasjonssikkerhet (https://www.brr.no/wordpressbrr/nasjonal-dpia-for-microsoft-365/).
- Kort-lenke: m365skole.brr.no
- Tidligere tittel: «Nasjonal DPIA for Microsoft 365», som ennå er filnavnet til innlegget.

Oppsummering i kortversjon: **Mine tanker rundt personvern, informasjonssikkerhet og tenant-problematikk ved bruk av M365 innenfor skole (og kommune)**.

> **Innleggets stikkordsmessige innhold:**
>
> - **Introduksjon** til tematikken
> - **Bakgrunn og utgangspunkt** for skriveriene
> - Kort om **Microsoft 365-løsningen og lisensiering** (lisenser/abonnement)
> - Litt om (antatt) **IKT-status i skolene**
> - Forklaring av hva en **tenant** er i M365-sfæren
> - Mer om **tenant-problemstillingen** (tenant-problematikken), sett i lys av personvern og informasjonssikkerhet
> - Utgangspunkt for **tenant-oppsett**
> - **Fordeler og ulemper** med å samle alt i en **felles tenant**
> - **Anbefalinger** til skoleeier på **tenant- og personvernområdet**
> - Generelt om **informasjonssikkerhet og personvern** (GDPR)
> - Noen aktuelle **sikringstiltak** (generelle) og **sikkerhetstiltak M365**
> - Teoretisk tilnærming til **behandlingsprotokoller**, **risikovurdering (ROS)**, **personvernkonsekvensvurdering (DPIA)**, hvor tidligere foretatt tenant-valg vil påvirke analysene
> - **USA og skyen** litt mer i detalj
> - **Kunstig intelligens (KI) – Copilot** i Microsoft 365
> - **FRIA** (KI)
> - Hva som (sannsynligvis) **inngår og ikke inngår i det nasjonale DPIA-prosjektet**, etter den kjennskap jeg fikk til saken
> - Litt om **min ufrivillige uttreden** fra det nasjonale KS DPIA-prosjektet
> - **Avsluttende kommentarer** og noen **utvalgte lenker**

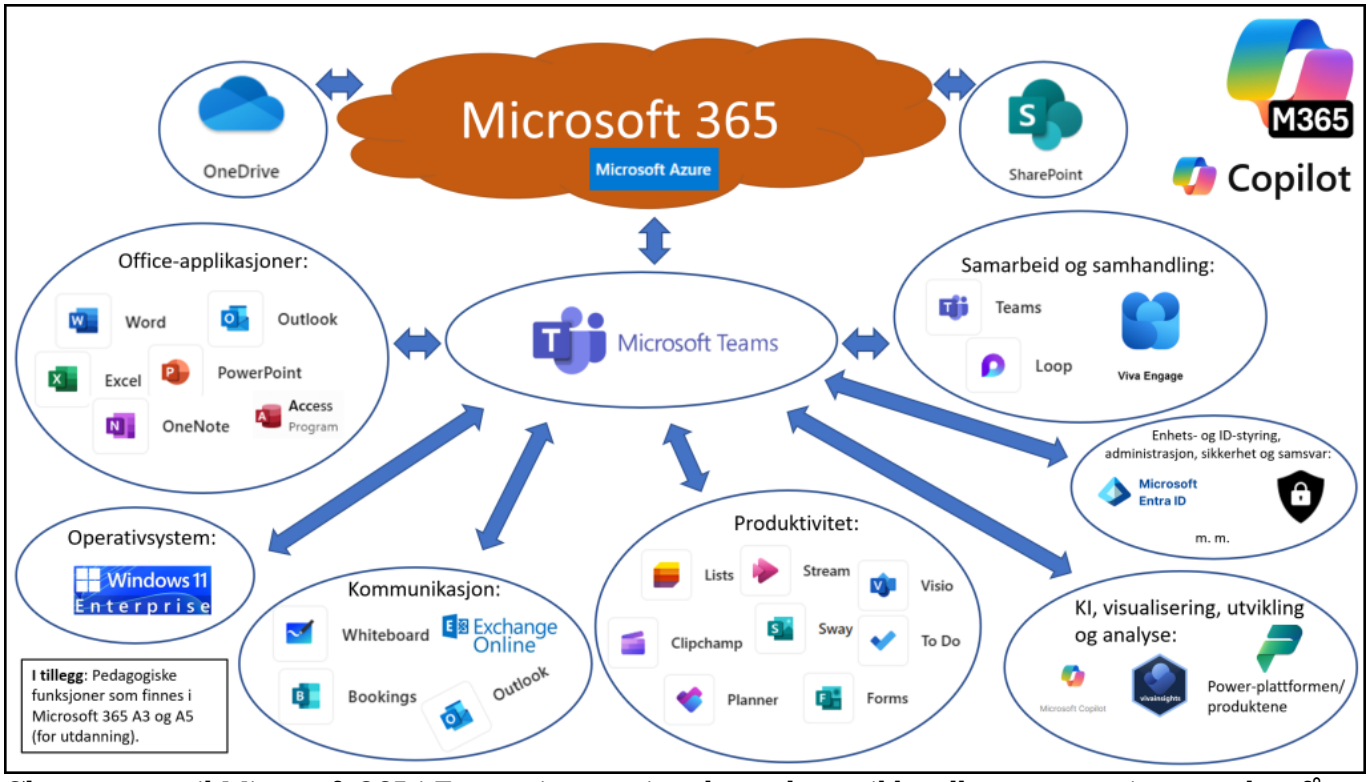
Utgangspunktet er delvis den lærdommen jeg tilegnet meg gjennom det nasjonale prosjektet, supplert med erfaringer og kunnskap fra min daglige jobb, der jeg også har ansvar som personvernrådgiver og mangeårig IKT-tilsatt kommunearbeider.

Illustrasjon av klasserom med lærer og to elever, der digitale læringsverktøy og Microsoft 365 inngår som en naturlig del. (Generert med ChatGPT 5.2.)

Hovedfokuset i innlegget var i utgangspunktet **tenant-problematikken** relatert til skole og kommunal bruk av M365, som skulle fungerer som en rød tråd. Enkelte digresjoner fant tidlig sin vei inn i presentasjonen, men alt var relatert til **personvern og informasjonssikkerhet for skole og kommune som benytter M365**. Underveis i revideringene mine har det blitt mer og mer fokus på generelt personvern og informasjonssikkerhet knyttet opp mot M365, og sterk nedtoning av tenant-biten.

Stengt tatt framstår hele M365-økosystemet som en stor og meget omfattende «monsterpakke»:

Økosystemet til Microsoft 365 i Enterprise-tapning, hvor slettes ikke alle apper og tjenester har fått plass. For mange av oss fungerer Teams som navet, og sky-lagring skjer via OneDrive og/eller SharePoint.

Og i figuren eller illustrasjonen ovenfor er strengt tatt bare utvalgte deler av pakken tatt med. En mer omfattende liste er tilgjengelig i form av et PDF-vedlegg i min hovedartikkel (lenke).

Oppsummering av innholdet i hovedartikkelen – generert av M365 Copilot KI (oppdatert pr. 06.03.2026):

Copilot-oppsummering

Bruken av Microsoft 365 (M365) i norsk skole og kommunal sektor gir både store muligheter og tydelige utfordringer. Plattformen fungerer som et sentralt nav for kommunikasjon, samhandling, lagring og læringsaktiviteter, men stiller samtidig høye krav til personvern og informasjonssikkerhet. Dette gjelder særlig når det kommer til tenant-struktur, tilgangsstyring, deling, logging, rollen til skytjenester og dokumentasjonsplikter etter GDPR.

I hovedinnlegget løfter forfatter fram at mange kommuner har varierende kvalitet i arbeidet med behandlingsprotokoller, risikovurderinger (ROS) og personvernkonsekvensvurderinger (DPIA). Dokumentasjonen finnes ofte, men etterlevelsen er ujevn. Dette gjør at risikoen for manglende beskyttelse av personopplysninger øker – særlig for elever, som er en sårbar gruppe med særskilt vern i GDPR. Digitaliseringen i skolen kan lett føre til at elevenes personvern kommer under press dersom kompetanse eller bevissthet hos ansvarlige mangler.

Forfatter peker også på utfordringer knyttet til bruk av en amerikansk leverandør, der spørsmål om jurisdiksjon, kontroll og digital suverenitet får stadig større betydning. Selv om M365 kan tilbys med datasentre i EU/EØS, ligger det fortsatt en iboende risiko i

> avhengigheten av en global aktør.
>
> Videre understreker forfatter behovet for en helhetlig, gjennomtenkt og sikker forvaltning av M365-løsningen. Dette innebærer klare rutiner, tydelige roller, gode tekniske konfigurasjoner, kontinuerlig opplæring og løpende oppfølging over tid. M365 kan være et trygt valg for skole og kommune – men kun dersom risikoarbeidet er solid, og personvern og informasjonssikkerhet tas på alvor i praksis.

Lenken til mitt hovedinnlegg er altså: [blogg.brr.no: M365 i skolen – personvern og informasjonssikkerhet (https://www.brr.no/wordpressbrr/nasjonal-dpia-for-microsoft-365/)]

Elefanten i rommet: Alt i sky – også makt, kontroll og avhengighet av ustabile USA. Illustrasjon og delvis bildetekst laget av ChatGPT 5.2 (KI)

Jeg supplerer med et sammendrag laget av ChatGPT 5.5 Thinking, oppdatert 26.04.2026:

ChatGPT-sammendrag

Microsoft 365 har blitt en sentral plattform for kommunikasjon, samhandling, lagring og læringsaktiviteter i mange norske kommuner og skoler. Løsningen gir store gevinster for effektiv drift og digital arbeidsflyt, men innebærer samtidig omfattende behandling av personopplysninger – også om elever, som etter personvernregelverket er en særlig sårbar gruppe.

Innlegget peker på at trygg bruk av M365 i skolen ikke først og fremst handler om å «ta i bruk en standard skytjeneste», men om aktiv styring, bevisste valg og løpende risikohåndtering. Skoleeier er behandlingsansvarlig og må kunne dokumentere at behandlingen av personopplysninger er lovlig, nødvendig, forholdsmessig og tilstrekkelig sikret. Dette forutsetter blant annet gode behandlingsprotokoller, grundige ROS-vurderinger, personvernkonsekvensvurderinger (DPIA/PVK), tydelige roller og praktiske rutiner som faktisk etterleves i hverdagen.

Et sentralt tema er tenant-strukturen i Microsoft 365. Valget mellom felles tenant for hele kommunen, egen tenant for skole eller ulike hybridløsninger har betydning for tilgangsstyring, deling, logging, administrasjon og risiko. En egen skoletentant kan gi bedre organisatorisk og teknisk skille rundt elevopplysninger, mens en felles tenant kan være enklere å drifte, men krever strengere sikkerhetstiltak og mer bevisst styring. Uansett løsning holder det ikke å stole på standardinnstillinger alene.

Innlegget løfter også fram den større sky- og leverandørproblematikken. Når stadig mer av kommunal kjernevirksomhet legges til én global leverandør, oppstår spørsmål om jurisdiksjon, tredjelandsoverføringer, amerikansk lovgivning, digital suverenitet, leverandøravhengighet og reell kontroll over egne data. Selv om det per i dag finnes et rettslig grunnlag for overføring av personopplysninger til USA for sertifiserte virksomheter, er dette fortsatt et område som krever oppmerksomhet og risikovurdering.

Videre blir kunstig intelligens stadig tettere integrert i Microsoft 365 gjennom tjenester som Copilot. Dette gjør styringsbehovet enda større, fordi KI-funksjoner kan gi nye former for databruk, sammenstilling, tilgang og eksponering av informasjon. For skole og kommune betyr dette at innføring av KI ikke bare bør vurderes teknisk, men også organisatorisk, juridisk og personvernfaglig.

Konklusjonen er ikke at Microsoft 365 ikke kan brukes i skolen. Poenget er heller at bruken må skje på et bevisst, dokumentert og ansvarlig grunnlag. M365 kan være et nyttig og effektivt verktøy for skole og kommune, men bare dersom skoleeier tar aktivt eierskap til løsning, konfigurasjon, tilgangsstyring, opplæring, kontroll og kontinuerlig forbedring. Personvern og informasjonssikkerhet i skolen er ikke et engangsprosjekt, men et løpende arbeid der hensynet til barn og unges rettigheter må stå sentralt.

Digitalisering i kommunene og skolene stiller høye krav til personvern og informasjonssikkerhet – særlig når barn og unge er brukere. Illustrasjon og bildetekst laget av ChatGPT 5.2 KI.

Lenker:

- PDF-versjon/PDF-variant (PDF-utskrift) av mitt hovedinnlegg: «blogg.brr.no: M365 i skolen – personvern og informasjonssikkerhet».
- «Vanlig» lenke til «M365 i skolen – personvern og infosikkerhet»: https://www.brr.no/wordpressbrr/nasjonal-dpia-for-microsoft-365/
- Kort-lenke til hovedinnlegget: m365skole.brr.no.

KI

I og med at jeg «innrømmer» en viss KI-bruk spurte jeg KI til råds: Microsoft 365 Copilot KI sine «tanker» og «synspunkter» rundt bruken av Microsoft 365 (M365) innenfor norsk skole (PDF-fil), med fokus rettet mot personvern og informasjonssikkerhet. Fornuftig og bra svart så langt jeg kan vurdere det.